

శ్రీ ర మ్మ.

సనత్కుమార గృహవాస్తువు

ఆంధ్ర ట్రాన్సురికేషను.

చన్నపురి:

వాషల్లి. గానపామిగొస్తులు అంకితస్వహరివే.

ప్రకటితము.

1921.

All Rights Reserved.

Printed by
V RAMASWAMY SASTRULU & SONS
at the ' VAVILLA ' PRESS,
MADRAS.—1921.

సనత్కుమార

గృహ వాస్తువు.

శ్లో. బ్రహ్మ సత్తా యమ శ్చైవభాగ్గవాంగిరసాపుగో,
 గౌతమ శ్చైవ గార్గ్యశ్చ మను ర్వాస్విసో భృగు
 శ్చైవ విశ్వకర్త ప్రభృతయో వాస్తువిద్యావిశా
 రణాః, స్వర్ణైశ్చ యశ్శ్రుతం శాస్త్రం నార
 మున్యత్య యశ్శ్రుతం. సనత్కుమారో మతిమా
 న్నమస్కృత్య స్యయంభునమ్, వక్ష్యతే యశ్శ్రు
 తం శాస్త్రం వాస్తుశోభన ముత్తమమ్. ౩

తా. చతుర్ముఖుడు, దేవేంద్రుడు, యముడు,
 బృహస్పతి, గౌతముడు, గార్గ్యుడు, మనువు, వాస్వి
 సుడు, భృగువు, విశ్వకర్త మొదలగు వారందఱును
 వేదవేద రచించినశాస్త్రములన్నిటియందుండువారము
 లను సంగ్రహించి బుద్ధిమంతుడగుసనత్కుమారముని
 బ్రహ్మదేవునికి సమస్కరించి యీవాస్తుగ్రంథమును
 జేసెను. (ఈ గ్రంథమునందుఁ జెప్పినచోష్ణసమాసములు
 సంక్రాంతలు, తిథులు, వారములు, నక్షత్రములు,

యోగములు, కరణములు మొదలగువానిని విచారించి, గురుశుక్రమౌఢ్యములులేనిసమయముల నుండు గృహములను కట్టికేని యుండుకట్టివారిని, ఆయుష్యము, కరణావ్యములు కలిగి ముఖింతురు).

→ చాన్ద్రమాసఫలము. →

తా. గృహసమాప్తమనం దైత్రే కరణాని గృహావ్యయమ్, నైశాధి శుభదం విద్యా జ్యేష్ఠే శుభదం ధృవమ్. ఆషాఢ శుభదం హుతి శ్రావణ భృశ్య చర్షవన్, బాద్రపదే ప్రజాపతా ఆశ్వీజే కలహం శుభా. కార్తికే దవలాభం న్యా చైర్దశ్యే న హస్తావ్యయమ్, పుష్యే చాగ్నిభయం విద్యా వ్యాధి చ బహుశ్రవాన్. ఫాల్గునే కర్కశలాభం న్యా చ్చానాం చశుభశుభమ్, మాఘే వైశాఖమాసే శుభా కార్త్యాం శ్రావణేతథా అవ్యమాసం చరిత్యజ్య చాశుర్తానం గృహోత్తమమ్,

తా. దైత్రమాసమునం గృహములను కట్టికేని యధికభయము కలుగును. నైశామాసమునందు గృహనిర్మాణము శుభముకలుగును. జ్యేష్ఠమాసమునందు గృహములనుగట్టిన మరణము కలుగును. ఆషాఢ మాసమునందు పశునాశము. శ్రావణమాసమునందు భృశ్యవర్గములు చేరి ముఖింతురు. బాద్రపదమాసము

సందుగృహనిర్మాణమునలస నింటనుండువారలకు నోగ
ములుకలుగును. శిశ్వయుజహాసమునందుచూశనగృ
హములగట్టినకలహము గలుగును. కాశ్మీరమునము
నందుగృహనిర్మాణముచేయుటకున శవలాధిము కలు
గును. హరిశ్చంద్రమునందుగృహములు గట్టిన
గోష్ఠభయముకలుగును. చుక్కనమున నిర్మి
గట్టినవగ్నిభయముకలుగును. మాఘమాసమునందు
గృహనిర్మాణము నొనరించినవారలకు బహుపుష్కలు
కలుగును. ఫాల్గుణమాసమునందుగృహములనుగట్టిన
శిశ్నలాభముగలుగును. మాత్రయునుమాసమువై శాశ్వత
వణకార్తిమును నొలుగును. పౌషరథిము నునుభ
ములని నొంకొక యభిమతము.

== రహాశఫలము. ==

గృహసంస్థాపనంసూర్యేమేషసైకుః సహద్యయమ్
వృషభధనలాభం న్యాస్త్యేనేమరణం శుభ్రవమ్,
కుశీశేపశునాశంన్యాత్సంహేతు బహుపుత్రదమ్,
శిన్వానోగం కులాసౌఖ్యం వృశ్చికేధనవర్జనమ్,
మహాహనిస్తు ధనుషి మః కేచాగ్నిజం భయమ్.
కుంభతులశ్చిలాభంన్యాత్ బూవేనవ్యధయూచహ
మ్, సిరరాశి స్థితేసూర్యే శోభనం గృహకర్తను.
చరేతు మధ్యమం వింశ్యాత్ ద్విస్వభావేనుకండి
తమ్.

తా. మేషమున సూర్యుడండఁగా గృహముల నుకట్టినభయముకలుగును. వృషభమాసమునందుగృహములను నిర్మించినవారలకు ధనలాభము కలుగును. మిథునమాసమునందుమరణముసంభవించును. కర్కాటకమాసమున పశునాశముగును. సింహమాసమునఁ బుత్రవృద్ధియగును. కన్యామాసమున రోగములు గలుగును. తులామాసమునందు సౌఖ్యముకలుగును. వృశ్చికమాసమునందు ధనము వృద్ధియగును. ధనుర్మాసమునందు గొప్పహాని కలుగును. మకరమాసమున నగ్నిభయము కలుగును. కుంభమాసమునందు రత్నలాభము కలుగును. మీనమాసమున నధికభయము కలుగును. ఫిరరాసులగువృషభ సింహవృశ్చికకుంభ మాసములుగృహారంభమున కుత్తమములు. చరరాశిమాసము లగుమేష, కర్కాటక, తులా, మకరమాసములుమధ్యమములు. ద్విస్వభావరాశిమాసములగు మిథునకన్యాధనుర్జీనమాసములునందితములు. గనుక విచారించి మంచిమాసములయందు గృహములు గట్టుట యుచితమని యెఱుఁగవలయును.

గురుభారనయోత్త ధ్య బాల్యవృద్ధ్యవ్యయోరపి. చాతుర్త్యస్యశూన్యమాసేగృహారంభనకారియేతే, గృహారంభప్రవేశాఖ్యం న కుర్యాత్కర్కాటకశ్రావణ. సింహశ్రవణమాసే శుశుభ్రం పరిదృశ్యతే.

తా. గురుశుక్రమూఢములయందును బాల్యవృద్ధత్యములయందును చాతుర్తాస్యములయందును శూన్యమాసములయందును గృహరంభప్రవేశములను చేయఁజనదు. మఱియుఁ గట్టక శ్రావణమునందును గృహరంభప్రవేశములను చేయఁజనదు. సింహశ్రావణమాసమునఁ జేసిన శుభము కలుగును.

→ ద్వారనిరయము ←

కర్కిమకరహరికుంభగతే
పూర్వపశ్చిమముఖాని గృహణి,
మేషతౌలివృషవృశ్చికయాతే
దక్షిణోత్తరముఖాని చ కుర్యాత్.

14

అన్యథా యని కరోతి ముక్తి
ర్వావిధిలోకభయనాశ మశ్నుతే,
మీనచాపమిఘనాంగనమాసే
కారయేన్న గృహ మేన భాస్కరే.

15

తా. కర్కాటక మకర సింహకుంభరానులయందు సూర్యుఁడుండునప్పుడు శూర్పుపశురవాఁకిట్లు కల గృహములను కట్టవలయును. మేషతులావృషభవృశ్చికమాసములయందుదక్షిణోత్తరములయందు వాకిట్లుగలగృహములఁ గట్టుట యుత్తమము. మీనధనుర్జ్యేషునకన్యమాసములయందు నేదిక్కువాకిలి

గలగృహములనై నను కట్టఁగూడదు. కట్టినయెడల వ్యాసిభయము, మగళు భయము, నాశము మొదలగు ఫలములు కలుగును.

== వారిఫలము ==

శశి కిలహ మర్జిష్టంభాస్కరే చాగ్నివాహం
హ్యశుభ మితి న గుండే భూమిపుష్కరీవివారమ్,
కవిగుగులుఫివాగాః స్తంభఘాతే ప్రశస్తాః
ఇతి ధవతీ మునీంద్రైః) ధృవవానాం గృహాణి. 16

తా. సోమవారమున గృహారంభము జేసి శశి కిలహము, అర్జిష్టముకలుగును. భూమివారమున గట్టిరేని యన్నభయము కలుగును. శనివారమున గట్టిరేని యశుభము కలుగును. అంగారకవారముననాశముకలుగును. బుధబృహస్పతిశుక్రవారములు గృహారంభమునకుఁ బ్రశస్తము లని మునులు చెప్పియుండుటచేత నావారములయందు గృహములు గట్టవలయును.

== గ్రంథాంతరమంగు, ==

సోమే శుక్రే నచా శాఖ్యం బుధేజీవేచ విస్తదమ్,
కుజేసూర్యేనదామగళం నుండేతస్కరభాధకమ్.

తా. సోమశుక్రవారములయందు గృహనిర్మాణము జేసిరేని ఎల్లప్పుడు శాఖ్యము కలుగును. బుధ

గురువారములయందు గృహనిర్మాణముచేయుటవలన
ధనలాభము గలుగును. సూర్యాంగారకవారముల
యందు సర్వదా దుఃఖమును శనివారమునందు శస్త్ర
రథయమును కలుగును

== సత్త్రిఫలము. ==

మృగశిరశరపూషాసోష్యమిష్టాస్తరాగ్నా
శ్రవణ దితి జ శశా వానవేద సప్తమి,
బహుచుతననంశో స్తంగినం స్థాపనం న్యా
దితి వదతి మనీంద్రో మానవానాం గృహాణి. 18

ఇది మృగశిర్ష, హస్త, కేవలి, చిత్త, అనూరాధ,
ఉత్తర, ఉత్తరాషాఢ, ఉత్తరాభాద్ర, శ్రవణము, పూస
ర్వసు, శశభిషము, ధనిష్ఠ, అశ్విని, ఈనక్షత్రముల
యందు గృహమును గట్టికొని పలువురు పుత్రులును ధ
నమును గలుగును.

శ్రవణాషాఢయోజ్ఞైవ గోహిణీ చోక్ష రాత్ర
యన్, ఆశ్రేషా మృగశీర్షం చ గురుణా సహ సం
యుతమ్. గురువారే కృతం వేత్త రాజయోగం శ
దుచ్యతే, సద్భూ హిరాజుత్ర నాన్య ప్రాజ్యంభవతి
నిశ్చయన్. 19

తా. శ్రవణము, పూర్వాషాఢ, గోహిణి, ఉత్త
ర, ఉత్తరాషాఢ, ఉత్తరభాద్ర, ఆశ్రేష, మృగశీర్ష,

యీనక్షత్రములయందు బృహస్పతియుండఁగా గృహమును గట్టిన రాజయోగమనఁబడును. ఆయింటఁ బుట్టినవారు, రాజపుత్రులును రాజ్యముకలవారును అగుదురు. ఇదిరాజయోగ మనిచెప్పఁబడుచున్నది.

అశ్వినీ శశతానా చ విశాఖార్ద్రా చ చిత్తకమ్,
ధనిష్ఠా దితిథి శుకే సంయుతే శుక్రవాసరే. 20
గృహం నాటకశాలాం చ దేవాగారం కృతం శుభమ్,
తద్వేస్త్రిసిప్తమోదస్తుచంద్రవత్తుష్టిమాఘ్నయాత్. 21

తా. అశ్వినీ, శశభిషము, విశాఖ. ఆర్ద్ర, చిత్తధనిష్ఠ, పునర్వసు, యీ నక్షత్రములయందు శుక్ర డుండఁగ శుక్ర వారమునందు గృహములు, నాటకశాలలు దేవాలయములు, నిర్మించిన నాగృహములయందుండు వారలు శుక్ల పక్షచంద్రునినలె నినినము వృద్ధి నొందుదురు.

అనూరాధా చ భరణీ నావతీ జ్యేష్ఠాచభాద్రకమ్,
ధనిష్ఠా షట్పు ఋతౌనుసంయుతేవశన్తైశ్చరే 22
శనిప్రమోదయోగోఽయం ధనధాన్యాది సంగ్రహమ్,
తస్మిన్ గృహం న కర్తవ్యం చోరభాధాభవేద్భుజిన్. 23

అనూరాధ, భరణీ, నావతి, జ్యేష్ఠ, పూర్వాభాద్ర, ధనిష్ఠ, యీయూఁబునక్షత్రములయందు శని

యుండఁగా శనివారమునందు ధననిక్షేపము, ధాన్యమును పాతరలోనుంచుట చేయవలయును; కాని గృహారంభమునుమాత్రము చేయఁగూడదు. చేసిరేని చోరబాధకలుగును.

మూచ కేవతి వైవ కృత్తికా పుష్య ఏవ చ, పూర్వా
ర్వాఫల్గుని వాసాచ మూలం వైవ తు సప్తకమ్.
భూమిజా శేన సంయుక్తం కృతం వైవ తు మంది
రమ్, అగ్నినా దహ్యతే క్షిప్రం పుత్రనాశం చ
జాయతే. 25

తా. మఖ, కేవతి, కృత్తిక, పుష్యమి, హస్త, మూల, ఈ యేడనక్షత్రములయందును అంగారకుఁడండఁగా గృహమును కట్టితగదు. కట్టినయెడల నిప్పుచేసి కాలిపోవును. పుత్రనాశముకలుగును.

→ గృహారంభయోగ్యకాలము. ←

సుదినే వారనక్షత్రసుయోగకరణాన్వితే, చంద్రా
నుకూలం ప్రాప్తేతు సులగ్నే శుక్లపక్షకే. 26

గృహారంభః ప్రకర్తవ్య శుభమాసేతు సర్వదా,
శుక్లశృతీయూనారభ్యయూవత్కృష్టాతుస్తపమీ.

శుక్లపక్ష మితిజ్ఞేయం శేషంకృష్ణముదాహృతమ్,
తా. గృహమును కట్టినపుడు సుదినవారనక్షత్ర

యోగకరణములుకలదియు సుంచితారాబలచంద్రబ
లములు గలశుక్లపక్షముననుండు సుంచిలగ్నిమునందు
శుభమాసమునందుగృహారంభమును జేయవలయును.

→ స్మృత్యములనలుకుట కర్మాగ్యకాలము. ←

కృశానునక్షత్రితే చ భానా శుక్లవిభా వైష్ణవ
కుంభసంసే, నదారుసంసే హైమబంధా కుర్వీ
తవేత్తాదినకర్షిసిద్ధిమ్.

తా. కృత్తికనక్షత్రముచూచినచోఁడండుగను శు
క్లపక్షమునందును, శ్రవణనక్షత్రమునఁ జంద్రుఁడం
డునవిహును, నృశములనుసరికిగూడదు. హైమములను
జెక్కజనదు. గృహములను కర్షివత్సైవ విహుమగు
నని యెఱుంగవలెను.

→ స్మృత్యముల నలుకుట కర్మాగ్యకాలము. ←

కృష్ణపక్షస్థితిఘ్న మకరాంతేషు పంచసు, రోహి
ణీ సహి షే చాహ్ని బర్హరోఽపి న చాతురః.

తా. కన్యామాసము మొదలు మకరమాసాంత
మునఱకునునై దుమాసములందును పున్నమతిధికిడచి
నవిదప కృష్ణపక్షమునందు వాడ్యమి, పంచమి, అష్టమి,
నవమి, దశమి, ఈయైదుత్థిలముందు రోహిణినక్ష
త్రము కూడినశ్లేష నాదినను నలుచ్చుస్వభావముగల
తుమ్మచెట్టు నఱికినను వుచ్చుదు.

శ్రావణమాసములయందు వాస్తుపురుషస్థితి. —

కన్యాదిమాసప్రశస్తే చతుష్కేవాస్తుశాఖానః,
ప్రాశ్వాదిపశ్చిమోదీచ్యాం శిరోవాస్తుయథా
క్రమమ్. 30

తా. వాస్తుపురుషుడు మాఋషమాసములకొక
దిశచోప్పున నాడునుదిశలయందును బరుండును. ఎట్ల
సిన; కన్యామాసముమొదలు పశ్చిమమాసమువఱకు
మాఋషమాసములయందు వాస్తుపురుషుడుతూర్పు
శిగమునుంచుకొని దక్షిణమునుజూచుచుబరుండును.
ధనుర్మకరకుంభవర్గాలయందు మాఋషిగతియందునుదక్షి
ణశిరః నుంచుకొని దక్షిణమునుజూచుచు నిద్రించు
ను. మిషానమేషపశ్చిమభాగాలయందుమాఋషిగతియందు
బడమటిదిశయందును నిద్రించుకొని యుత్తరము
జూచుచు నిద్రించును. మిథునకర్కాటకసింహమా
సములు మాఋషిగతియందును ఉత్తరదిశయందు దల
నుంచుకొని తూర్పును జూచుచు బరుండును.

— చాంద్రమాసములయందు వాస్తుపురుషస్థితి —

నభస్యాదిమాసేషా త్రిషు త్రిషు యథాక్ర
మమ్, ఘాతాదిపశ్చిమే శామపార్శ్వశాఖా
స్తదక్షిణమ్. 31

తా. వాస్తుపురుషుడు భాద్రపదాశ్వయుజా
క్రమాసములయందు తూర్పుదిశయందు తలనం

చుకొనిపరుండి దక్షిణమును నూచుచు. మార్గశిర
పుష్యమాఘమాసములు దక్షిణమున శిరము నుం
చుకొని పడమరను జూచుచు బరుండును. శ్రావణ-
శ్రవణ శోభమాసములు పశ్చిమదిశయందుఁ దలనుం
చుకొనియు తరదిశను జూచుచుం బరుండును. జ్యేష్ఠా
షాఢశ్రావణమాసములయందు తరదిశఁ దల నుం
చుకొని తూర్పుదిశను చూచుచు బరుండును.

యస్తుఖం వాస్తుపురుషో కుర్వాత్తద్వస్తుఖం
గృహమ్, సత్కిరూః ముః గేహే శోకరోగధయా
వహమ్. 32

తా. ఏదిక్కును చూచుచు వాస్తుపురుషుఁ డుం
డునో ఆదిశయందుఁ దలవాకిలి నుంచవలయును. అం
దుకు వ్యతిరేకముగఁ దలవాకిలి నుంచినయెడల శోక
ము, రోగము, భయము యిహికలుగును.

→ శంకుస్థాపనము. ←

పుత్రస్య నాశ శ్శిరసి ప్రఘాతేస్త్రీయః క్షయః
పాదతలప్రఘాతే, ఘాతేశు పృష్ఠేభయరోగపీడా
స్త్రీపుత్రలాభం చ ధనం చ కుక్షౌ. 33

తా. శంకును వాస్తుపురుషుని శిరమున నిలిపితే
ఆగృహయజమానునిపుత్రుఁడు నశించును. పాదస్థాన
మున నుంచితేయజమానునిభార్యనశించును. వాస్తుపు

రుమునిపిపున శంకుసునిలిపి తేయజమానునికీభయము,
కోకము కలుగును. కుక్షీయందు శంకువు నుంచితే
స్త్రీలాభము పుత్రీలాభము,ధనలాభముకలుగును.

నవభాగం గృహక్షేత్రం కుర్యాత్సాధ్యం త్రిధా
పునః, భాగద్వయ ముగోధాగే కేషం నాభిః
ప్రకీర్తితా. 34

తా. గృహమును కట్టెదలఁచినప్రదేశమునుతొ
మ్మిది భాగములుచేసి కిరస్సుదిశనుండి క్రంద మూడు
నాళ్లును, పాదములకు పై న మూడుపాళ్లును విడిచి
మధ్య మూడుభాగములలోను పై నున్న రెండుపాళ్లు
విడిచి మిగిలినభాగము నాభిస్థానము కనుక నాప్రదేశ
శమున శంకుస్థాపనము చేయవలయును.

---= గృహనిర్మాణవిధి. =---

పూర్వదిశి న్నానగృహ మాగ్నేయ్యాం పాకమం
దిరమ్, దక్షిణే నైవ శయనంనైర్వృత్యే చాయుధం
గృహమ్. పశ్చిమే భోజనగృహం వాయువ్యే పశు
మందిరమ్, భండారం చోత్తరదిశి ఆశాన్యే దేవ
మందిరమ్. 36

తా. గృహనిర్మాణమునందుఁ దూర్పున న్నాన
గృహమును, ఆగ్నేయభాగమునందు వంటఁబుట్టును,
దక్షిణదిక్కునందుఁ బడకటిల్లును, నైర్వృతిదిశయందు
ఆయుధశాలను, పడమటిదిశయందు భోజనగృహ

మును వాయవ్య దిశయందు పశువుల కొట్టమును, ఉత్తరమునధనశాలయును, ఈశాన్యదిశయందు దేవ మందిరమును నుండవలయును.

—> ధ్వజాద్యాయములకు ఫలము. <—

ధ్వజే కృతార్థీ సురణం చ భూమే
సింహే జయం శ్వాన మనంశరోగమ్,
వృషే చరాజ్యం ఖరదుఃఖభాజం
గజే సుఖం నాయకనిష్ఠలం చ.

37

తా. గృహములను కట్టెటకు ధ్వజాయము శుభమునిచ్చును. భూమాయము సురణము నిచ్చును. సింహాయము జయము నిచ్చును. శ్వానాయము రోగము గలుగజేయును. వృషభాయము రాజ్యము నిచ్చును. ఖరాయము దుఃఖమును గలుగజేయును. గజాయము సుఖము నిచ్చును. కాకాయము కార్యనాశమును చేయును.

ధనలాభం ధ్వజే వింద్యా ధూమేచ కలహం భవేత్, సింహేచ విజయం నిత్యం శ్వానే హని ర్భవిష్యతి. ధనలాభం వృషే వై వ ఖరే రాజభయం భవేత్, గజే వ్యర్థశ్చ జానీయా ద్వాయనే శూన్య మాదిశేత్.

తా. ధ్వజాయముమీద నిల్లుకట్టిన ధనలాభము కలుగును. భూమాయమున గృహముకట్టిన కల

హము కలుగును. సింహాయమున నిల్లుకట్టిన విజయము కలుగుచుండును. శౌనాయమున గృహము కట్టిన హానిసంభవించును. వృషభాయమున నిల్లుకట్టిన ధనసమృద్ధి యగుచుండును. ఖరాయమున గృహ నిర్మాణ మొనరించిన రాజభయముకలుగును. గజాయమునందు గృహము నేర్పరచిన వంశవృద్ధి యగును. కాకాయమున గట్టిన గృహమునకు ఫలములేకపోవుటయేకాక చెరువును కలుగును.

—= ధ్వజాయమునకుఁ బ్రశస్త్యము. =—

సింహే వృషే గజే చైవ న్వన్ధా నేషు సుభావహః,
సూమమేకం పరిత్యజ్య న్వజే సర్వత్ర పూజయేత్.

తా. సింహాయమున దక్షిణదిశయందు గృహములు కట్టవచ్చును. వృషభాయమునఁ బడమదిశయందు గృహముల నేర్పరుపనగును. గజాయమునకు త్తరదిశయందు గృహములు కట్టనగును. ధ్వజాయమున నొకసూమాఁగును. ఆగ్నేయదిశఁ దప్ప తక్కినదిశలయందు దన్నిటియందును గృహములం గట్టవచ్చును. సింహవృషభగజాయములు మూఁడును తమతమ దిక్కులకేకాని యితిరదిక్కులకుఁ బనికిరావు. అయితే పశువులకొట్టమును వృషభాయమునఁ గట్టవచ్చును. కణజములు శస్త్రాలయములు గజాయమునఁ గట్టవచ్చును.

... రాశినిషేధము. ...

న గృహం సృశ్చి కే పూర్వే ధూమం మీనేక్ష
యంభవేత్, కన్యాయాం దక్షిణే నాశం నైర్మ
త్య నాశకర్క టే. ధనుషీ వరణశ్చైవ పవనే
మరణం శథా, వృషభే మిశునే సింహే మకరే చ
చతుర్థకే. బ్రహ్మస్థానంప్రసం మృత్యు రన్యస్థానం
శుభావహమ్.

తా వృశ్చిక రాశికలనమనుజులు సూర్యున గృహము
కట్టెదగదు. కట్టిన హానికలుగును. మీనరాశికలవారు
ఆగ్నేయమున నిండ్లు కట్టఁగూడదు. కట్టిన నాశము
కలుగును. కన్యారాశికలు దక్షిణమున నిండ్లుకట్టఁ
దగదు. కట్టినశైవర గీడుగలుగును. కటకరాశివారు
నిర్పతిదిశయందు గృహములు కట్టెదగదు. కట్టిన నా
శముగలుగును. ధనూరాశికలమనుజులు పడమటిదిశ
నిండ్లు కట్టెదగదు. కట్టిన నశుభమగును. తులారాశి
వారు వాయవ్యదిశయందు గృహములు కట్టెదగదు.
కట్టిన మేలుగలుగదు. మేషరాశివారు త్తిరమున గృహ
ముల కట్టెదగదు. కట్టిన హానియగును. వృషభమిశు
న సింహ మకర రాసులవారు నలుపురును బ్రహ్మస్థాన
మున గృహనిర్మాణము చేయఁదగదు. కట్టిన మృత్యు
ప్రదము. కనుక నిశఠదిశలయందు గృహముల కట్ట
వచ్చును.

—= గ్రహ్యరాసులు. =—

మేషే సింహే ధనుః పూర్వే చూష్యే కన్యామ్
గోన్మషః తౌళి కుంభః శుటః పశ్చాత్ కర్కషా
నాళిచో ౨౨ శే. 42

తా. మేష సింహ ధనూ రాసులు కలవాని నూ
ర్పుణిశయందు గృహముల కట్టవచ్చును. దక్షిణావశ
యందు కన్యా మకర నృషభ రాసులవాని గృహము
లు కట్టవచ్చును. తులా కుంభ మిందరాసులవాని
పశ్చిమమున గృహనిర్మాణము చేయవలయును. కర్కా
టకమీ పశ్చిమికి రాసులవాని పశ్చిమన గృహము కట్ట
వచ్చును.

గృహపతిరాశే స్తురిన్భాష్టనవవర్జితాః,

రాశయశ్శుభదా ప్రోక్తా గృహస్య మునిభి స్సహ.

తా. గృహపతి రాశిమొదలు గృహరాశివఱకు
లెక్కింపఁగా ౧, ౨, ౩ సంఖ్య వచ్చినయెడల విశిచి
పెట్టవలయును.

స్వగణం చోత్తమం ప్రోక్తం మధ్యమం ద్వైవమా
నుషమ్, ద్వైవం చ రాక్షసంచైవ కలహం న్య
త్సదా గృహే. మానుషం రాక్షసంచైవ మృత్యు

రాష్ట్రోత్తి చ స్త్రవమ్, రాక్షసం మానుషం చైవ
గృహీ చ ఋణవా భవేత్.

తా. గృహనక్షత్ర గృహపతినక్షత్రములు నొక
గణమైన నుత్తమమగుశుభము కలుగును. దేవమను
ష్యగణములైనమధ్యమఫలమునిచ్చును. దేవరాక్షస
గణములైనయధమము, కలహముకలుగును. మాను
షరాక్షసగణములైన గృహమున నురణము సంభవిం
చును. రాక్షసమనుష్యగణములైన గృహయజ
మానుడప్సవమను.

→ దిక్ఫలము. ←

శుభనం ధనలాభం చ శోకం మరణ మేవ చ,
చతుర్దిక్షుచ విజ్ఞేయం దక్షిణాదిషుచోన్నతమ్. 40

తా. ఇంటిపొడవు దక్షిణదిశయందు పడమర
లోనున్న మంచిది. ఉత్తరదిశయందు తూర్పుననున్న
శుభముకలుగును. దక్షిణమును తూర్పుదిశ పొడవుగ
నున్న శోకమును, నుత్తరమునఁ బడమటిభాగము
పొడవుగనున్న మరణముకలుగును

→ గోడ పరిమితి. ←

బ్రహ్మ క్షత్రియ యోర్భిత్తి రుచ్యతే దశఏవచ,
విట్కూద్రా నవవిజ్ఞేయం ప్రాగ్దేశే ప్రాకృతేష్వపి.

తా. బ్రాహ్మణ క్షత్రియులకు నింకిగోడ పది జాసలు పొడ వుండవలయును. వైశ్యకూద్రుల కింటి గోడ చొప్పుది జాసల పరిమితిపొడ వుండవలయును. ఇది ప్రాద్దేశమునందుఁ బ్రాకృత సంప్రదానము.

భిత్తి రిద్దదార్యమాణా తు చోరై రర్థవినాశనమ్,
బహిర్గతా తుయాభి త్తిర్గృహస్థస్యభియావహమ్.
అభ్యంతరగతా వైవ స్త్రీణాం మృత్యుభయం
భవేత్, లోప్తం బాహుభ్యభిత్తై తు కృషిదారిద్ర్య
మాదిశేత్. నాతిస్థూలం నాతికృశం నాత్యుచ్చం నా
తికుబ్జకమ్, వాస్తవ్యయస్రమాణేన భిత్తిం కుర్యా
ద్విచక్షణః. సుఖజానుప్రమాణం తు ధనసౌఖ్య
వివర్ధనమ్,

తా. ఇంటికిఁ బెట్టినచో తగోడవిరిసినయెడల నా
యింటిలో దొంగలుపడి ద్రవ్యము నపహరింతురు.
అగోడ బయలుకు విరిసి పడిన గృహ యజమానునికి
భయము కలుగును. లోపలకు విరిసిపడిన నింటనుండు
స్త్రీలకు మృత్యుభయము కలుగును. గోడమట్టియం
దుఁ గుండపెంకు లుండిన కృషి నష్టము, దారిద్ర్యము
కలుగును. గోడ మిక్కిలిమందము పనికిరాదు, మిక్కి
లి సన్నము పనికిరాదు మిక్కిలొడ వుండఁగూడదు.
మిక్కిలి పొట్టియు గూడఁదగదు. రెండుమూలల నెడ

ల్పుకాని రెండుజానలవెడల్పుగాని గోడ మందము.
పెట్టినయెడల ధనము సౌఖ్యము వృద్ధిపొందును.

వంశాగ్రలగ్న మానీత మామూమే ధ్వజము
స్తూమమ్. స్వామ్యంగుప్త ప్రమాణేన నయో దృభ
మా ప్రమాణశః, ధూమే చాగ్నిభయం చైన
శ్వనాయే తు ధనక్షయమ్. ఖగే తు కలహం చైవ
ధ్వంతే సర్వభయూనహమ్, స్వదిక్షు స్వయ
మేవ స్యాత్ ధ్వజస్సర్వప్ర పూజితః. ఏవం జ్ఞా
త్వా గృహంకుర్యాత్ పూర్వే దిక్షుస్రమాణశః,

తా. పొడవు వెచుకగాకట్టి యింటికి నడిమిదూల
మువైననుండు వెన్నుగానినుండి దారమును విడిచి
గాని కాయింటిపొడవును యజమానాని యంగుష్ఠ
ముతో కొలచి పండ్రెండుతో సేవేసి యాలెక్కయందు
ధ్వజాయమైన నుత్తిమము, ధూమాయమైన సగ్నిభ
యము, శ్వనాయమైన ధనక్షయము, ఖరాయ
మైన కలహము, కాకాయమైన భయము కలు
గును. సమశమ దిక్కులయందు సింహాద్రాయ
ములు మంచివిగాని ధ్వజాయ మన్ని గిశాలయందును
మంచిది. ఈసంగతి నెఱిగి తూర్పు మొదలగు శిల
యం దిండ్లు కట్టవలయును.

→ అష్టవిధకవాటకములు. ←

పాంచాల వై దేహిక కౌరవాఖ్యం

రాజన్యకం మాగధ శూరసేనే,

శథా సగాంధార మనంతికాఖ్య

మిశ్యష్టకం పైన గృహస్రమాణమ్.

54

తా. పాంచాలవాటము, వై దేహవాటము, కౌరవవాటము, రాజన్యవాటము, మాగధవాటము, శూరసేనవాటము, గాంధారవాటము, అనంతికవాటములైనవి మిది షోడశములు.

దేవాగాధే వ్యవంతీ న్యాయ గాంధారం హస్తి

శాలకమ్, శూరసేనం వృషాణాంచ ద్వీజానాం

మాగధం శథా. కౌరవ్యం వై శ్వజాపేస్తు శూ

ద్రే వై దేహికింశథా, సకృత్ప్రచారికం పైన

కౌరవ్యం సర్వజాహ్ని.

55

తా. దేహాలయముల కవంతీవాటము మంచిది ఏనుగుల ముంటికి గాంధారవాటము శుభము, శూరసేనవాటము క్షత్రియులకు శుభము, బ్రాహ్మణులకు మాగధవాట ముత్తమము, వైశ్యులకు కౌరవ్యవాటము, శూద్రులకు వై దేహవాటము, సంసారులకు బాంచాలవాటము శుభము నిచ్చును. సకలజాతులకు కౌరవ్యవాట ముత్తమము.

గృహవిస్తారకం సూత్రం చతుష్కృత్యా ప్రయత్నతః, తత్రైకేన సమాయజ్యమిదం ముద్భృతయత్నతః. తత్ర తేన ప్రమాణేన స్థరపాంచాలముచ్యతే, స్థానాంగుళివ్యయే వైవ ఏకైక మనికం కుసు. వై దేహం చైవ రాజన్యం మాగధం తథా, శూరసేనంచ గాంధారం స్థవంచావంతికంతథా. సర్వ మేకత్ర సమయక్తం స్థానం సప్త దశాంగుళమ్, స్థనప్రమాణం ప్రాహ శౌనకో మునిపుంగవః.

59

తా. ఇంటివెడల్పు త్రాసును నాలుగుచాళ్లు చేసి మఱియొక పాలుకలిపి యాత్రాటిరెండుకొనలును గోడ కొనలను పట్టి నడిమిత్రాడుకొన నొత్తితే దానిపేరు పాంచాలవాట మనిపించుకొనును. దీనినే స్థవపాంచాల మనియు చెప్పుదురు. దానిపైన రెండున్నరయంగుళములు చేర్చిన యెడల వై దేహవాటమగును. దానికి రెండున్నరయంగుళములు చేర్చిన కారవ్యవాటము దానిపైన రెండున్నరయంగుళములను చేర్చితే గాజన్యవాట మనిపించుకొనును. దానికి రెండున్నరయంగుళములను చేర్చిన మాగధవాట మనిపించుకొనును. దానికి రెండున్నరయంగుళములఁ జేర్చిన శూరసేన

వాట మనిపించుకొనును. దానిపైన రెండున్నర అం
గుళము లుంచి తే గాంధార వాట మనిపించుకొనును
దానికి రెండున్నర యంగుళములఁ జేర్చిన నవంత్రీ వాట
మగును. అన్ని వాటము యందు నెచ్చించిన యం
గుళములు పదియేడున్నర యంగుళ మని తెలియవల
యును.

అకవాహూనివిచ్ఛిన్న మకృత్వా బలిగోజనమ్,
గృహస్థ వేశం కురు శే శోకరోగభయప్రదమ్. 60

తా. క్రొత్తగాఁ గట్టిన గృహమునకుఁ దబుపులు
వెట్టకయు బలిగోజనమును బెట్టకయు గృహస్థ వేశ
ముచేసినయెడల దుఃఖము రోగము భయము గలు
గును.

తస్మిన్ విభవసాధ్యం చ గృహం కుర్యాత్ప్ర
మాణతః, శుభా తస్మి న్న భవతి దోషో భవతి
నిశ్చయః. 61

తా. తనయైశ్వర్యమునకుఁ గొలఁతకుసరిగా గృ
హమును కట్టనలయును. అం దేమైనను దక్కువ
యొక్కన లున్నయెడల దోషముకలుగుటనిశ్చయము.

--- ద్వారబంధలక్షణము ---

అత్యుచ్చం చే చ్చోరభయ మతిహీనే శుభాఢ

యమ్, చతుష్టప్త్యంగులోత్పేథం చతుస్త్రింశ
చ్ఛ విస్తరమ్. 62

తా. ద్వారము మిక్కిలి పొడవుగనుండిన దొంగలభయముకలుగును. మిక్కిలి తక్కువగనుండిన నాకలిభయము. కనుక స్తూచేయక 64 అంగుళములపొడవును 34 అంగుళముల వెడల్పుకల ద్వారము యుండవలయును.

→ మతాంతరము. ←

ఉత్పేథనం స్యభాగం స్యా ద్విస్తారం పంచభాగతః,
ద్వారాణా మాపి స శ్వేషాం ద్వారబంధం ప్రమా
ణశః. 63

తా. ద్వారమునకు పొడవు తన ప్రమాణము డవలయును. అనగా నేడుగులు పరిమితిగా నుండవలయును. వెడల్పు అయిదు అడుగు యుండవలయును. ఇట్లు చేసినచోడల శుభము కలుగును.

స శ్వేషే షన్తరాశీనాం ముఖం దక్షిణత శ్శుభమ్,
పుష్కలో వానుత్తితై చ్చనకార్యకళిన్ధనక్షయం 64

తా. తన జన్మ రాశికి వెదురుగలవాని కుడివైపున వాకిలి పెట్టితే శుభము. ఆ రాశికి వెనుక భాగమున నున్నను సేవమదిక్కున నున్నను ధననాశనమును గార్యకళినియు నగునని చెల్లియ నలయును.

— గృహము లోపలివాకిలిండు. —

నవభాగం గృహం కుర్యాత్ పశ్చిమే యామ్య
పంచకే, శ్రీభాగం చోత్తరంపూర్వం శేషం ద్వా
రంప్రకల్పయేత్.

65

తా. లోపలిగృహములకు దక్షిణప్రక్కగోడను తొమ్మిదిభాగములుజేసి తూర్పు మూడుభాగములను, బశ్చిమముననైదుభాగములను విడిచి మధ్య భాగమున ద్వారము నుంచవలయును. ఉత్తరపు వాకిలి యింటికి బడనుర నైదుభాగములును, తూర్పున మూడుభాగములును విడిచి మయముననుండుభాగమున వాకిలి నుంచేడి. తూర్పువాకిలి యింటికిదక్షిణమున మూడుభాగములును, ఉత్తరమున నైదుభాగములను విడిచి మయభాగమున ద్వారముపెట్టేడి. పడమటివాకిలియింటికి దక్షిణమున నైదుభాగములును నుత్తరమున మూడుభాగములును విడిచి మయభాగమునందు వాకిలి పెట్టిన శుభము కలుగును.

అష్టావష్టప్రకీర్తితం ద్వారాణా ముపకల్పయేత్,

తా. ప్రతిదిశయందు ౮ చొప్పునఁ గొలిచి వాకిలి నుంచవలయును.

→= ప్రాద్వార ఫలము. =←

హాని ర్నిస్సత్వమథా ప్తి ర్నిష్పపపూజామహాధనమ్.
అతిశోక మతిక్రోధం భీతి ర్ద్విశి శచీపతేః,

తా. తూర్పుగోడను ఎనిమిదిభాగములు చేసి
ప్రదక్షిణముగాఁ గొలిచిన, ౧ హాని, ౨ నిస్సత్వము,
౩ అర్థలాభము, ౪ రాజపూజ్యత, ౫ ధనలాభము,
౬ అధికశోకము, ౭ అతిక్రోధము, ౮ భీతి. తూర్పు
వాకిలిఫల మని తెలియవలయును.

→= దక్షిణద్వారఫలము. ←

నిర్ధనం బంధనం భీతి ర్థా ప్తి ర్ధాన్యవర్ధనమ్. 66
అనాతంకం వ్యాధిభయం నిస్సత్వం దక్షిణేదిశి,

తా. దక్షిణపుగోడ గొలిచి ౮భాగములు సేయఁ
గా నందు మొదటిభాగమున వాకిలి ధనహాని, రెండవ
భాగమున వాకిలినుంచినఁ గా గాగృహవాసము, మూఁ
డవభాగమున భీతి, నాలవభాగమున లాభము, ఏడ
వభాగమున ధాన్యలాభము, ఆఠవభాగమున సకల
యత్నజయము, ఏడవభాగమున వ్యాధిభయము,
ఎనిమిదవభాగమున బలహీనము, ఈఫలములుకలు
గును.

→ పశ్చిమద్వారఫలము. ←

పుత్రహాని శత్రువృద్ధిః లక్ష్మీప్రాప్తిరనాగమమ్.67
సౌభాగ్య మతిదౌర్భాగ్యం దుఃఖం శోకం చ ప
శ్చిమే,

తా. పశ్చిమపుగోడను కొలిచి ౮ పాళ్లుచేయఁగా
(౧)పుత్రహాని(౨)శత్రువృద్ధి (3) లక్ష్మీప్రాప్తి (౪)ధనా
గమము(5) సౌభాగ్యము (౬) దౌర్భాగ్యము (2)
దుఃఖము (౮) శోకము ఈఫలములుకలుగును.

→ ఉత్తరద్వార ఫలము. ←

కళత్రానిందా నిస్సత్వం హానిర్ధాన్యధనాగమమ్.68
సంప ద్వృద్ధి ర్మహాభీతిరామయోదిశి చోత్తరే,

తా. ఉత్తరపుదిక్కు గోడను కొలిచి ౮ భాగ
ములుచేయఁగా (౧) కళత్రహాని (౨) బలహీనత (3)
హాని (౪)ధాన్యవృద్ధి (5) ధనవృద్ధి (౬) సంపద్వృద్ధి
(2) మహాభీతి(౮) రోగము. ఈఫలములు కలుగును.

ఈచెప్పినవి లోపలివాకిళ్ల ఫలములని తెలియవ
లయును.

→ తలవాకిలినుంచుపద్ధతి. ←

మీనవృశ్చికకర్కిణీశక్రేమకరాంగనమన్నధ యా
మృదిశి, వారుణ్యాం నృపతులూకుంభేఅజహరధన్వి
ఉత్తరపృథ్వీ.

తా. మినవృత్తిక కర్కాటక రాసులవారుతూ
 ర్వున దర్వాజా లు. చుట్ట శుభము. మిగిలినామెలు
 రాసులవారు దక్షిణదిశ నుండు. దలవాకిలినుంచుట
 మంచిది. వృషభతులానుంభరాసులవారు పడమటి
 వాకిలి నుంచుట శుభము. మేషసింహానూరాసుల
 వారు త్తిరపుదిశను. తలవాకిలినుంచుట శుభముని ఖేలి
 యనును.

—> ఏకాదశశర్లశుభ. —

భూటర్ణాః పరిగ్రహానామగుణతో నన్వాగ్నిసం
 దాప్తైకైర్నాదాప్తాభ్యశ్చ రుభశ్చ గుణతో నన్వా
 నశేషాః క్రమాత్, నూర్తాండ్యోపదంతనద్యచ
 లభ జ్యోతిస్తరంగక్రమే, స్వ్యయస్థతవాభాని
 చ తథా యోగార్థతిధ్యంతకాః. 70

స మాప్త ము.

